

VAITELIAISUUSPYYNTÖ POISTETTU

EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/Valko-Venäjään kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden muuttaminen

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

EU on asettanut rajoittavia toimenpiteitä Valko-Venäjää kohtaan vuodesta 2004. Pakotteita on jatkettu ja laajennettu asteittain. Perusteena on ollut sekä Valko-Venäjän sisäinen tilanne että Venäjän 24.2.2022 aloittama hyökkäyssota Ukrainassa. Valko-Venäjän aluetta on käytetty Ukrainaa vastaan kohdistuneeseen hyökkäykseen. Tämä tarkoittaa, että Valko-Venäjä katsotaan osalliseksi hyökkäystekoon.

Eurooppa-neuvosto vaati päätelmissään 20.-21.10.2022 Valko-Venäjää lopettamaan Venäjän hyökkäyssodan avustamisen sekä totesi EU:n valmiuden reagoida nopeasti uusilla Valko-Venäjän vastaisilla pakotteilla.

Komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto jakoivat neuvostolle esityksensä Valko-Venäjään kohdistettujen pakotteiden laajentamiseksi 26.1.2023. Uudet pakotteet on tarkoitus hyväksyä ja saattaa voimaan mahdollisimman nopealla aikataululla. Esityksiä käsitellään EU:n neuvostossa pysyvien edustajien komitean (Coreper II) tasolla, minkä jälkeen neuvoston on määrä päättää pakotteista.

Suomen kanta

Suomi tukee ehdotusta Valko-Venäjän pakotejärjestelmän laajentamisesta ja pitää lisäpakotteita Valko-Venäjää kohtaan perusteltuina. Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaan. Valko-Venäjä katsotaan osalliseksi Venäjän hyökkäystekoon, sillä sen aluetta on käytetty Ukrainaan kohdistuneeseen hyökkäykseen.

Suomi tukee Valko-Venäjään kohdistettujen pakotteiden yhtenäistämistä Venäjään kohdistettujen pakotteiden kanssa. On tärkeää, että pakotteiden kiertämistä pyritään ehkäisemään tehokkaasti.

Suomi pitää tärkeänä, että pakotteet ovat vaikuttavia ja uskottavia. Pakotteiden tarkoituksena on vaikuttaa Valko-Venäjän hallintoon mahdollisimman vahvasti, kuitenkin siten että vaikutukset tavallisiin kansalaisiin maassa minimoitaisiin.

Suomi pitää tärkeänä, että EU:n pakotepäätöksissä lähtökohtina ovat yhtenäisyys, johdonmukaisuus ja vahva oikeusperusta. Tähän mennessä EU on toiminut johdonmukaisesti ja lisännyt Valko-Venäjään kohdistuvia pakotteita tilanteen niin vaatiessa. Suomi tukee EU:n toimintatapaa. Suomi pitää tärkeänä, että EU toimii pakotteissa yhtenäisesti.

Pääasiallinen sisältö

Nykyiset Valko-Venäjä-pakotteet perustuvat neuvoston päätökseen 2012/642/YUTP ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 765/2006 niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Lokakuun 21. päivän Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti neuvoston käsiteltäväksi on tuotu ehdotus Valko-Venäjään kohdistettujen pakotteiden laajentamisesta. Tavoitteena on yhdenmukaistaa Venäjään ja Valko-Venäjään kohdistettuja pakotteita Venäjään kohdistettujen pakotteiden kiertämisen ehkäisemiseksi.

Sektorikohtaisia pakotteita ehdotetaan laajennettavaksi seuraavasti:

Vientikiellot

- Kielletään ampuatarvikkeiden, niiden osien ja olennaisten komponenttien sekä ammusten myynti, toimittaminen, siirto ja vienti.
- Kaksikäyttötuotteille ja teknologialle asetettuja vientikielloja laajennetaan kattamaan mm. öljynjalostus- ja LNG- teknologia. Myös lentokoneiden polttoaine sekä yllisyystuotteet asetetaan vientikieltoon.
- Vientikielloja laajennetaan myös tuotteisiin, jotka voisivat edistää Valko-Venäjän teollista kapasiteettia. Samoin teknologian vienti ilmailu- ja energiasektorin tarpeisiin kielletään.
- Palveluiden osalta vientikiellon piiriin tulevat mm. liiketoiminnan kirjanpito- ja konsulttipalvelut sekä arkkitehti-, insinööri ja IT-palvelut.

Tuontikiellot

- Jo voimassa olevia tuontikielloja ehdotetaan laajennettavaksi raakaöljyyn, tiettyihin mineraali-, rauta- ja terästuotteisiin sekä hiileen ja kultaan.

Vienti- ja tuontikieltoihin tulevat normaalit, kolmen kuukauden siirtymäajat. Kansallinen viranomaisen voi myöntää tietyissä tapauksissa poikkeuslupia vienti- ja tuontikieltoihin. Poikkeuslupan myöntämisperusteita ovat muun muassa meriturvallisuus, siviilidyinvoima, kriittiset energiatoimitukset, taideaarteet, humanitääriset tai lääketieteelliset perusteet, maatalous- ja ruokatuotteiden, ml. lannoitteiden, kauttakulku kolmansiin maihin sekä lämmittimet kotitalouksien käyttöön.

Edellisen kerran Valko-Venäjään kohdistettuja pakotteita laajennettiin kesäkuussa 2022. Tuolloin neuvosto päätti pakotteista 12 henkilölle ja 8 yhteisölle, jotka osallistuvat kansallisiin tukahduttamistoimiin ja ihmisoikeusloukkauksiin Valko-Venäjällä. Maaliskuussa 2022 neuvosto hyväksyi Valko-Venäjän rahoitusalaan kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä sekä kaupan rajoituksia vastauksena Valko-Venäjän osallistumiseen Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaa vastaan.

Asiakirjat

UTP 3/2011 vp

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

UM/ITÄ-20, Saara Nikkinen, 0295 350 747
UM/KPO-20, Jukka Nikulainen, 0295 350 485
UM/OIK-10, Mikael Ruotsi, 0295 350 826

VAHVA-tunnus

EU/261/2023

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite